

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Magnum Matrimonij Sacramentum Casibus Practicis Expositum

Reutlinger, Ignaz

Augustæ Vindelicorum, 1716

VD18 10508716

Causa IV. dissolvendi Sponsalia. Absentia Sponsi, vel Sponsæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40059

vel per mortem prioris Sponsæ, vel per illius ingressum in Religionem, aut voluntariam remissionem?

Resp. negativè, etiamsi secunda jurata fuerint. Ratio est, quia secunda Sponsalia, cum inirentur, erant invalida ratione priorum Sponsalium, quibus contrahens ligatus erat; quod autem ab initio validum non fuit, tractu temporis non con-

valescit Reg. Jur. 18. in 6. hinc si ligatus voto castitatis contrahat Sponsalia de futuro, etsi postea dispensationem voti impetret, non tenetur ad ea servanda, quippe quæ ab initio invalida fuerunt. Pirh. n. 57. in fine de Sponsal. Sanch. L. 1. disp. 50. n. 6. Palao disp. 1. de Sponsal. pu. 22. n. 4. Perez contra Covarruv. Rebellum &c.

CAUSA QUARTA DISSOLVENDI SPONSALIA.

Absentia Sponsi, vel Sponsæ,

QUÆSTIO UNICA.

Quænam absentia sufficiat ad dissolutionem Sponsalium?

C A S U S

Sponsi aliò discedentis sine præscitu Sponsæ.

Pepinus juvenis Studiosus in ferijs autumnalibus domum reversus ab Academia, ubi Philosophia studuit, Sponsalia contraxit

144 *Partis I. Sect. IV. De Causis dissolv. Sponsal. Causa IV. Absentia Sponsi.*
traxit cum Timandra opulenti Mercatoris filia, ætate, formâ,
& opibus florente, atque ideo à multis exoptata in Sponsam:
ne verò juberetur contrahere ipsas nuptias, studijs necdum com-
pletis, atque ideo minùs aptus ad honoratum Officiũ obti-
nendum, clam, eâ insciâ, post aliquot septimanas Viennam
abiit, daturus operam utrique Juri, nec inde rediturus, nisi
post quadriennium.

Q. An Sponsa hæc teneatur expectare ipsius reditum,
an verò possit alteri nubere?

SYNOPSIS.

1. Sponso mutante domicilium potest Sponsa immediatè resilire, etiam pro-
pria auctoritate, etsi jurata fuerint Sponsalia.
2. Non ita, si discessio fiat in locum propinquum, & ad breve tempus.
3. Si Sponsa insciâ, vel invitâ Sponsus discedit in locum remotum sine spe
celeris reditûs, diversa est Juris Civilis constitutio, quando abest ex
Causa necessaria, & quando ex voluntaria.
4. An istud etiam in Jure Canonico observetur?
5. Probabilius leges Civiles in hac materia à Jure Canonico correctæ non
sunt, ex alio tamen capite de facto non ampliùs attenduntur.
6. Quid in praxi sit observandum in hoc, & alijs similibus casibus?
7. Dicta de absentia Sponsi intelligenda sunt etiam, & à fortiori de ab-
sentia Sponsæ.

I. Absentiam

absentiam Sponsi justam causam præbere, ut à Sponsalibus Sponsa resilire queat, apud omnes in confesso est; potest verò istud evenire dupliciter. 1. Si Sponsus aliò migraret absque Sponsæ præscitu, vel consensu animo non redeundi, sed mutandi domicilium. 2. Si fiat discessus animo revertendi. Primo modo si fiat, nempe si terram absolute dimittat recedendo animo non redeundi, sed alibi figendi domicilium, in scià, vel invità Sponsa, manet hæc eo ipso libera à Sponsalibus, quamprimum Sponsus ita discedit, quin ipsum debeat vel minutissimo tempore expectare. Deciditur istud apertissime in c. De illis 5. De Sponsal. De illis autem, qui præstito juramento promittunt, se aliquas mulieres ducturos, & postea eis incognitis dimittunt terram, se ad partes alias transferentes, hoc tibi volumus innotescere, quòd liberum erit mulieribus ipsis, si non est amplius in facto processum, ad alia se vota transferre &c. in quo textu aliqua specialiter notanda sunt, ac primò quidem, per voces illas liberum erit indicari, statim ac alter discedit, Sponsam esse liberam à dictis Sponsalibus, ei que licitum, ut alteri nubat, absque hoc, quòd expectare debeat per tempus aliàs in Jure Civili præscriptum. Præterea ipsidem voci-

bus indicari, non opus esse ad hoc autoritate Judicis, verum hac etiam non requisitâ posse eam liberimè ad alia vota transire, namque vox liberè excludit consensum, siue autoritatem alterius tanquam necessariam, ut observat Glossa in Clement. Dudum. De Sepultur. V. liberè, & in c. Cum plures. V. liberè. De Offic. Iud. Deleg. in 6. Denique hoc etiam procedere, quando Sponsalia fuerunt juramento stabilita, id enim manifestè exprimitur in dicto cap. nam juramentum additum est in confirmationem Sponsalium: ergo his dissolutis etiam cessat obligatio juramenti, quæ omnia advertunt Palao disp. 1. de Sponsal. p. 23. n. 1. Perez, Hurtadus, Dicastillo &c. Ratio assertionis est, tum quia per talem discessum animo non redeundi, sed mutandi domicilium videtur Sponsus suo juri ipso facto renunciare, quantum est ex parte sua, tum quia Sponsa de futuro non tenetur sequi Sponsum mutantem domicilium, quemadmodum ad hoc obligatur Uxor. Glossa in cit. c. De illis. V. recepta, Perez, Dicastillo: quando igitur novit, velle Sponsum mutare domicilium, in alium locum se transferendo, non tenetur cum ipso contrahere, sed potest resilire propter notabilem mutationem supervenientem; quod à fortiori dicendum, si Sponsus incipiat esse vagabundus.

2. Circa alterum quoque modum,

T

dum, quando discessus fit animo redeundi, qualis est Scholarium, qui studiorum causâ discedunt è patria, nec tamen dicuntur mutare domicilium, *L. 2. C. De incolis*, aut qui de loco aliquo animi recreandi gratiâ, aut alicujus negotij causâ aliò se transferunt, qui & ipsi non dicuntur dimittere domicilium, nisi secundum quid, & cum addito *ad tempus*, non verò absolute *L. Cum possidere 6. §. qui ad nundinas. ff. De acquir. vel amitt. possess.* circa hanc, inquam, absentiam pariter aliqua sunt advertenda. 1. Debere hunc discessum fieri in locum remotum. 2. Ad tempus diuturnum. 3. Ut inde difficilis sit regressus, nam si discedat in locum propinquum, unde reditus facilis est, quique non diu differendus creditur, etiamsi insciâ, vel invitâ Sponsâ discesserit, non potest capropter Sponsâ statim recedere à Sponsalibus, sed expectandus est Sponsi reditus, quia per talem discessum in locum non remotum, & ad breve aliquod tempus non censetur Sponsus renunciare Sponsalibus, neque infertur Sponsæ grave damnum, neque res notabiliter mutatur: ergo causâ iusta non est, ob quam Sponsâ possit resilire, atque in hoc AA. passim conveniunt.

3. In hoc verò est difficultas, an, quando Sponsus absque notitia, vel consensu Sponsæ discedit in terras remotas animo quidem redeundi, sed absque spe celeris reditus, Sponsa

libera maneat à contractu Sponsalium, an verò Sponsum expectare debeat, & quanto tempore?

Circa hoc dubium attendendum est ad discrimen, quod dari potest inter absentias; aliter enim loquitur AA, quando causâ absentiae est necessaria, atque iterum aliter, quando ea est voluntaria. Si causâ absentiae est necessaria, v. g. mors Parentum, valetudo propria, capitalis inimicitia, ob quam tutò redire nequit, longior peregrinatio ex necessitate suscepta, aliudvé negotium magni momenti, statutum est in Jure Civili, expectandum esse finem negotij, sive donec ejusmodi causâ cesset. *L. Sape. ff. De Sponsal.* Quando autem causâ absentiae est voluntaria, puta, quando discedit ex causâ quidem voluntaria, sed tamen iusta, & honesta, v. g. ad bellum iustum, ad studia, ad negotiationem &c. iterum cum differentia statuitur in Jure Civili, scilicet quando abest intra Provinciam, expectandum esse biennio. *L. Si is. 2. C. De Sponsal.* Si autem extra Provinciam absens est, triennio. *L. Liberam. 2. C. De repudijs.*

4. Hanc Juris Civilis constitutionem etiam in Jure Canonico retinendam, & observandam esse docent Laym. *L. 5. tr. 10. p. 1. c. 2. n. 14.* Sylvest. *V. Sponsalia q. 10. cas. 4.* Henric. Canisius &c. quia ubi Jus Canonicum circa rem quampiam nihil speciale decidit, quemadmodum

dum hic nihil speciale deciditur, observanda est constitutio Juris Civilis juxta c. 1. De novi oper. nunciat.

Alij cum Bonac. q. 1. pu. 6. in fine ajunt, has leges tantummodo observandas esse in foro externo, non autem in foro conscientiae. Sed hæc doctrina non placet: vel enim per Jus Canonicum leges Civiles sunt abrogatae, & correctae, vel confirmatae? Si primum: etiam in foro externo non debemus juxta illas procedere, praesertim in rebus, quæ propriè pertinent ad forum Ecclesiasticum, uti sunt Sponsalia. Si secundum: tunc illæ in utroque foro observandæ sunt.

Sanchez denique L. 1. disp. 54. n. 6. cum pluribus, quos citat, docet, Jus Civile in hac parte correctum esse per Jus Canonicum, quare Sponso in longinquam regionem se transferente, non obtentâ Sponsæ licentiâ, liberum esse huic relictae statim alteri nubere, id quæ probat ex c. De illis. De Sponsal. Verum ex cit. cap. hoc planè non probatur, ibi enim sermo est solum de discessu in terras remotas animo mutandi domicilium, non autem quando discedit cum spe reditûs, quamvis iste diutius differendus sit, unde non patet, quod Jus Civile hac in re à Jure Canonico correctum sit.

5. Nihilominus etsi prædictæ leges à Jure Canonico correctæ non sint, probabilius tamen est, ex alio capite eas de facto non esse obser-

vandas, ut necessariò expectari debeat biennium, vel triennium pro diversitate absentiae, quia in primis memoratae leges, dum statuunt, biennium, vel triennium esse expectandum, non ideo hoc decernunt, ut Sponsa possit Sponsalia dissolvere, & ad alia vota transire, quia de Jure Civili hoc aliàs fieri licitè poterat solo dissensu Sponsæ L. 1. C. De Sponsal. sed expectare debuit præscriptum tempus, ut posset retinere arrhas à Sponso datas, quæ aliàs restituendæ erant, si in Sponsalitiâ promissionis executione culpabilis non fuit. At verò in Jure Canonico obligatio Sponsalium ita firma est, ut nequeat pro cujusque arbitrio dissolvi, sed necessariò veniant dissolvenda non aliter, quàm si Sponsus gravem causam dissolutionis præbeat, quæ tamen esse potest biennio, vel triennio non expectato, unde decisio Juris Civilis non est necessariò observanda, cum præsertim possint adesse tales circumstantiæ, ut ob periculum incontinentiæ tamdiu differri nuptiæ non debeant. Ita Palao disp. 1. de Sponsal. pu. 23. n. 2.

Adhuc aliam rationem offert Dicastillo disp. 1. de Matrim. dub. 36. n. 544. cum Perez disp. 9. Sect. 9. n. 10 & Hurtado disp. 2. de Matr. difficult. 10. n. 40. cur constitutio ista Juris Civilis hoc tempore amplius attendi non debeat, sive à Jure Canonico correctæ sit, sive non, nam ajunt, non posse eam de

T 2

facto

facto amplius habere locum in Sponsalibus baptizatorum, quia contractus Sponsalitijs inter baptizatos habet pro materia, & objecto contractum Matrimonij elevatum ad esse, & dignitatem Sacramenti, atque ideo materia illius est spiritualis: ergo standum est Juri Canonico, & per hoc, non verò per Jus Civile regulanda sunt omnia in Sponsalibus.

6. Hisce igitur legibus insuper habitis, censeo cum P. Wiestner n. 121. *De Sponsal.* circa hunc, aliosque similes casus in praxi hæc esse observanda, videlicet quando Sponsus abest ex quacunque causa, conscientia, & consentiente Sponsa, expectandum esse terminum præfixum pro reditu, quem si transgrediatur, aut si nullus ante abitum ipsi præstitutus est, locus erit responsionibus, quæ mox dabuntur pro casu, quando abest Sponsa infensâ, vel invitâ. Quando igitur sine præseitu, vel consensu Sponsæ aliò se contulit animo mutandi domicilij, licitum est Sponsæ, quando de hac Sponsi intentione certò constat, eo momento à Sponsalibus, resilire, & transire ad alia vota juxta dicta n. 1. ex c. *De illis. ibi cit.* Id ipsum ei licebit etiam tunc, quando infensâ & invitâ Sponsa procul abest, & quamquam hoc non fiat animo mutandi domicilij, certò tamen scitur, aut meritò timeri potest, eum diuturno tempore non rediturum, neque enim tenetur Sponsa tam longam moram pati, maxime quia per tam diuturnam absentiam

inducitur notabilis rerum mutatio.

Quòd si de absentis intentione, & diuturnitate absentiae non constat, non illicò resiliendum est à Sponsalibus, sed absens per epistolam, vel nuntium monendus est, ut redeat, aut si hoc non permittat distantia loci, vel tempestivi reditus certa spes non affulgeat, res deferenda est ad Judicem Ecclesiasticum, ut ipse considerata qualitate Sponsæ, ejusque præsentestate, aliisque circumstantijs, judicet, ac pronunciet, an adsit causa sufficiens dissolvendi Sponsalia, præsertim attento periculo incontinentiae in Sponsa, quale adesse potuit in casu præsentestate, concurrentibus aetate juvenili, magnis divitijs, venustate formæ, & ob ista illicia procorum multitudine; ita vitabitur errandi periculum, quod alias facile incurrunt ij, qui audent se ipsos propriæ causæ judices constituere, hancque Sententiam tenent Palao l. c. n. 3. Gobat tr. 10. n. 353. Gonzalez in c. *De illis. De Sponsal. n. 3.* Idque re ipsa sentit etiam Layman, Sporer, alijque, & observatur in praxi.

7. Quæ hæcenus dicta sunt de absentia Sponsi, procedunt etiam, & quidem à fortiori in absentia Sponsæ, tum quia Sponsus, & Sponsa sunt correlativa, & quod disponitur de uno, censetur dispositum de altero, quando subest eadem ratio. *L. fin. C. De indicia Viduitate*, tum quia ex absentia Sponsæ sinistra suspicio concipi solet. Palao n. 4. Sanch. &c.

CAUSA